

Çocuk Hastalarda Braden q Bas?nç Ülseri De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Çocuk Hastalarda Braden q Bas?nç Ülseri De?erlendirme Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18756>

Özet

Çocuk Hastalarda Braden Q Basıncı Ülseri Değerlendirme Ölçeği, çocukluk çağındaki hastaların **basıncı ülseri** gelişimi riskini belirlemek amacıyla kullanılan bir araç olan orijinal Braden Q Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması ve psikometrik özellikleri test edilmiş versiyonudur. Ölçek, özellikle pediatrik yoğun bakım ünitelerinde ve uzun süreli yatan hastalarda risk değerlendirmesi yaparak hemşirelik girişimlerinin planlanmasına rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Türkiye uyarlama çalışması 2014 yılında Güneş ve Törüner tarafından gerçekleştirilmiş olup, ölçeğin Türkçe popülasyonda yüksek düzeyde içerik geçerliliğine ve iç tutarlılık güvenilirliğine sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Basıncı ülseri, **Braden Q**, Çocuk hastalar, Risk değerlendirme, Geçerlik, Güvenirlik, Uyarlama, Pediatri, Hemşirelik.

Yazarlar

Nebahat Güneş, Esra Karaca Törüner

Amaç

Ölçeğin temel amacı, hastanede yatan **çocuk hastalarda**, özellikle de hareket kısıtlılığı, beslenme bozuklukları veya yoğun tıbbi tedavi gerektiren durumlarda, **basıncı ülseri** (dekübit) gelişme riskini sistematik ve objektif bir şekilde değerlendirmektir. Bu değerlendirme, risk altındaki bireylerin erken tanınması ve gerekli koruyucu hemşirelik bakım stratejilerinin zamanında başlatılması için kritik öneme sahiptir.

Orijinal Braden Q Ölçeği, çocukların fizyolojik ve anatomik farklılıkları dikkate alarak yetkinler için geliştirilen standart **Braden Ölçeği**'nin pediatrik adaptasyonu olarak tasarlanmıştır. Türkçe uyarlaması, bu ölçeğin Türkiye'deki sağlık hizmetlerinde etkin bir şekilde kullanılabilmesini sağlayarak hedeflemiştir.

Yapı

Çocuk Hastalarda Braden Q Basıncı Ülseri Değerlendirme Ölçeği, **basıncı ülseri** riskini etkileyen çok boyutlu faktörleri değerlendiren 28 maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler genellikle alt ana boyutta toplanır: duyuşsal algılama, nem, aktivite, hareketlilik, sürtünme ve yırtılma (shear), ve doku perfüzyonu/oksijenasyon. Ölçek, bu alanlardaki yetersizlikleri derecelendirerek toplam risk puanını hesaplar.

Ölçek, risk faktörlerinin ?iddetine göre bir puanlama sistemi kullanarak, daha dü?ük puanlar?n daha yüksek risk ta??d???n? gösterir. Pediatrik popülasyonun özel ihtiyaçlar? göz önünde bulundurularak geli?tirilen Braden Q, özellikle beslenme ve oksijenasyon gibi çocuklarda kritik olan faktörlere ek vurgu yapmaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe geçerlilik çal??mas?, Güne? ve Törüner (2014) taraf?ndan gerçekleştirilmi?tir. Yap?lan geçerlik analizlerinde, özellikle **kapsam geçerlili?i** üzerinde durulmu?tur.

Kapsam Geçerlili?i: **Davis tekni?i** kullan?larak uzman görüşüne dayalı kapsam geçerlili?i analizleri yapılmı?tır. Bu analizlere göre, ölçek maddelerinin anlaşılabilirlik düzeyleri 0.82 ile 1.00 arasında bulunmu?tur. Bu yüksek değerler, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı temsil etme ve hedef kitlenin (uzmanlar?n) de?erlendirmesine göre anlaşılır olma açısından yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik (iç tutarlılık) analizleri, Cronbach Alfa katsayısı kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Bu katsayılar, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtü?ünü doğrulamı?tır.

Genel ?ç Tutarlılık: Ölçe?in genel **Cronbach Alfa katsayısı** 0.80 olarak hesaplanmı?tır. Bu değer, ölçe?in klinik uygulamalarda kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Alt Madde Tutarlılı??? : Ölçe?i oluşturan alt maddelerin Cronbach Alfa değerleri ise 0.72 ile 0.81 arasında de?irmektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in alt boyutlar?n da yüksek düzeyde iç tutarlılı?a sahip olduğunu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çal??ması için sa?lanan kaynak özetinde spesifik olarak açıklayıcı veya doğrulayıcı faktör analizi (EFA/CFA) sonuçlarına yer verilmemiştir. Ancak, ölçe?in bir adaptasyon (uyarlama) olması nedeniyle, orijinal Braden Q Ölçe?i'nin temel faktör yapıları (duyusal algılama, nem, aktivite, hareketlilik, sürtünme/yırtılma ve doku perfüzyonu/oksijenasyon) korunduğu varsayılmaktadır. Uyarlama sürecinde psikometrik de?erlendirme, a??rıklı olarak içerik geçerlili?i ve iç tutarlılık güvenirli?i üzerine odaklanmı?tır.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: 28 maddeden oluşmaktadır. Maddeler 4'lü derecelendirme (Likert benzeri) kullanılarak puanlanmaktadır.

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinali İngilizce)

Popülasyon Grubu: Çocuk hastalar (Pediatrik Popülasyon)

Yaş Grubu: Bebeklikten ergenliğe kadar olan tüm çocukluk dönemi.

Popülasyon Detayları: Hastane ortamında yatan, özellikle yoğun bakımda takip edilen ve basıncı ülseri riski taşıyan çocuklar.

Test Metodolojisi: Klinik gözlem ve hemşirelik değerlendirme temelli risk puanlaması.

Anahtar Kelimeler

Cronbach Alfa, iç tutarlılık, Pediatrik hemşirelik, Risk değerlendirme aracı, Kapsam geçerliliği, Dekübit.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nebahat Güneş

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

Bağılılık E-posta Adresleri: nebahatgunes@hacettepe.edu.tr

Yayın Adresi: Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi (Tahmini, e-posta adresine dayanarak).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarlaması 2014 yılında yayınlanmıştır. Kullanım izinleri ve olası ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Nebahat Güneş ile (nebahatgunes@hacettepe.edu.tr) iletişime geçilmesi gerekmektedir. Orijinal Braden Q Ölçeği'nin ticari hakları ve kullanım koşulları, ilgili otoriteler tarafından belirlenmektedir.

Orijinal makalenin PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: cocuk-hastalarda-braden-q-basinc-ulseri-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Güneş, N. B., & Törüner, E. K. (2014). Çocuk Hastalarda Braden Q Basıncı Ülseri Değerlendirme

Ölçeği'nin Türkçe geçerlilik ve güvenilirliği. *Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences*, 17(1), 6-14.

Ölçek çalışması'nın tam metin erişim linki: proxy2.marmara-elibrary.com

Braden, B. J., & Bergstrom, N. (1987). A conceptual schema for the study of the etiology and prevention of pressure sores. *Rehabilitation Nursing*, 12(1), 8-16. (Orijinal Braden Ölçeği referansı).

Çocuk Hastalarda Braden q Basıncı Ülseri Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Bu nedenle maddeler buraya eklenememiştir. Ölçek, toplam 28 maddeden oluşmakta ve 4'lü derecelendirme sistemi kullanılmaktadır. Detaylı maddelere ulaşmak için Güneş ve Törüner (2014) makalesine başvurulmalıdır.